

A KÚRIA ELNÖKE
2019.El.I.G.119. szám

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	11/1011-8/2013
Érkezett:	2020 JAN 14.
Példány:	1
Melléklet:	0 db
Kezelőiroda:	Ju'

Dr. Szalay Péter
alkotmánybíró
részére

Budapest

Donáti u. 35-45.
1015

Tárgy: tájékoztatás
Hiv.szám: II/1011-7/2015.

Tisztelt Alkotmánybíró Úr!

A fenti számú megkeresésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 8:1§ (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott közeli hozzátartozó fogalma alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló utólagos normakontroll tárgyában II/1011-7/2015. számon folyamatban lévő ügyben meghozott végzésre hivatkozva, az alábbiakról tájékoztatom.

Az indítvánnyal kapcsolatos álláspont kialakítása során áttekintettem a bejegyzett élettársi kapcsolat intézményének alakulását. Az együttélés e formájának hivatalos elismerését 2009. július 1-től a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Bét.) hatálybalépése tette lehetővé. A bejegyzett élettársi kapcsolat nem pusztán a házasságon kívüli partnerkapcsolat egyik formája, nem szerződés, hanem státust keletkeztető jogviszony.

A Bét. meghatározó, a Ptk.-ra teljes egészében alkalmazandó 3. § (1) bekezdése szerint, ha a Bét eltérően nem rendelkezik vagy a rendelkezés alkalmazását nem zárja ki, a házasságra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatra, a házastársra vagy házastársakra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársra vagy bejegyzett

2019.El.I.G.119. szám

élettársakra, az özvegyre vonatkozó szabályokat az elhunyt bejegyzett élettárs túlélő bejegyzett élettársára, az elvált személyre vonatkozó szabályokat arra a személyre, akinek bejegyzett élettársi kapcsolatát megszüntették, a hajadonra, nőtlenre vonatkozó szabályokat arra a személyre, aki még nem volt házas, és bejegyzett élettársi kapcsolatot még nem létesített, és a házaspárra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársakra megfelelően alkalmazni kell.

A jogszabályszöveg közlönyállapotának záró rendelkezései világossá teszik, hogy a jogalkotó is szükségesnek érezte azt, hogy a Bét. hatálybalépésével párhuzamosan az érintett jogszabályhelyek olyan módon kerüljenek módosításra, hogy a házasság, házastárs, házaspár szövegrészek kiegészüljenek a bejegyzett élettársi kapcsolat, bejegyzett élettárs(ak) szövegrészekkel. Így több helyen módosult 2009. július 1-től (a Bét. hatálybalépésének napjától) a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: régi Ptk.) is. Többek között a közeli hozzátartozó fogalmát megadó 685. § b) pontjának tételes felsorolása is ekkor egészült ki a bejegyzett élettárssal. A régi Ptk. széles körben használt magyarázata, a Jogtár-kommentár (Wolters Kluwer) a 685. § b) ponttal kapcsolatban, azaz a hozzátartozó és a közeli hozzátartozó fogalmával kapcsolatban leszögezte, hogy a tételes törvényi felsorolást kiterjesztően nem lehet értelmezni.

A 2014. március 15-től hatályba lépett Ptk. nem azt a kodifikációs megoldást alkalmazta, hogy minden egyes jogszabályi rendelkezés esetében a házasság mellett megjelöli a bejegyzett élettársi kapcsolatot is. Emellett az értelmező rendelkezések között található, a közeli hozzátartozó [8:1. § (1) bek. 1.] és a hozzátartozó [8:1. § (1) bek. 2.] fogalom meghatározásaiként szolgáló tételes törvényi felsorolások – a korábbi kodifikációs gyakorlattal ellentétben – nem tartalmazzák a bejegyzett élettársakat.

Alkotmánybíró Úr megkeresésében azt is kérte, hogy fejtsem ki álláspontomat azzal összefüggésben is: visszaigazolja-e a bírói gyakorlat az indítványozó által felvetett problémát, vagy a judikatúra egyértelműen közeli hozzátartozóként kezeli a bejegyzett élettársakat a Bét. 3. § (1) bekezdésének megfelelően.

A Kúria gyakorlatában és a bíróságok részéről ilyen jellegű kérdés eddig nem merült fel. A Ptk. Kommentárja (Kommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez, Szerk.: Vékás Lajos, Gárdos Péter) foglalkozik azzal a problémával, hogy az új jogszabály nem tartalmazza a közeli hozzátartozók között a bejegyzett élettársat. A kommentárirodalommal egyezően a Kúria családjogi tanácsával egyeztetve abban látom a kérdés megoldását, hogy a Bét. 3. § (1) bekezdés b) pontja a házastársra vagy házastársakra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársra vagy bejegyzett élettársakra is alkalmazni rendeli, így a bejegyzett élettársak továbbra is közeli hozzátartozónak minősülnek.

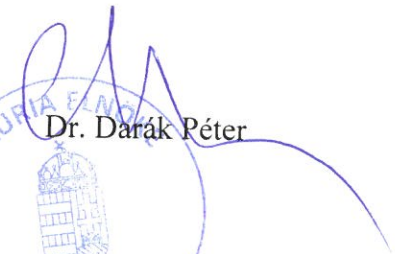
Ugyanakkor az Alapvető Jogok Biztosa az új Ptk. hatálybalépését követően, AJB-4819/2016. sz. jelentésében éppen olyan esetekkel foglalkozott, amikor a Nemzeti Adó- és Vámhivatal a megözvegyült bejegyzett élettársak esetén a házastársakra irányadó illetékmentesség szabályainak alkalmazása helyett ingatlan öröklés esetén 9%, egyéb esetben pedig 18% örökösödési illeték megfizetését írta elő a Bét. rendelkezései ellenére.

2019.El.I.G.119. szám

Véleményem szerint az, hogy a Ptk. értelmező rendelkezése a közeli hozzátartozók között kifejezetten nem nevesíti a bejegyzett élettársakat, alkalmas lehet a jogalkalmazók elbizonytalanítására, így végső soron az egységes joggyakorlat ellenében hathat. Emellett a Bét 3. § (1) bekezdésének utaló szabálya folytán a Ptk. a bejegyzett élettársi kapcsolat háttérjogát képezi, a külön törvény által intézményesített státust keletkeztető jogviszonyként, partnerkapcsolatként vonja maga után a magánjogi szabályok alkalmazását. Mindezek alapján a megfontolandó a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. pontjának módosítása annak rögzítésével, hogy a bejegyzett élettárs közeli hozzátartozó.

Budapest, 2020. január 7.

Üdvözlettel:

Dr. Darák Péter
